

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 20 lutego 2015 r.

Znak: WK-6100/39/4/14/15

Pan
Czesław Bulka
Wójt Gminy
Porąbka

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 30 października 2014 r. do 19 grudnia 2014 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Porąbka za okres od 1 stycznia 2010 r. do dnia 19 grudnia 2014 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 grudnia 2014 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *Zobowiązano w latach 2010 - 2014 nabywców nieruchomości gminnych do zapłaty kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży. Powyższe dotyczyło:*
 - *sprzedaży działek nr 4489/15 i 4490 w trybie bezprzetargowym. W protokole rokowań z dnia 17 kwietnia 2014 r. zobowiązano nabywcę nieruchomości do zapłaty najpóźniej w dniu zawarcia aktu notarialnego kwoty 425,97 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży (operat szacunkowy – 246,00 zł, ogłoszenie prasowe – 47,97 zł, wypis i wyrys do celów prawnych – 132,00 zł),*
 - *sprzedaży działki nr 2322/164 w trybie przetargu pisemnego ograniczonego. W protokole uzgodnień z dnia 3 października 2014 r. zobowiązano nabywcę nieruchomości do zapłaty kwoty 400,00 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży (operat szacunkowy – 250,00 zł, wypis i wyrys z ewidencji gruntów – 150,00 zł),*
 - *sprzedaży działek nr 4777/22, 4782/3, 6544/2 w trybie bezprzetargowym. W protokole rokowań z dnia 3 listopada 2010 r. zobowiązano nabywcę nieruchomości do zapłaty najpóźniej w dniu zawarcia aktu notarialnego kwoty 3.843,00 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży (podział działek – 3.050,00 zł, koszty wyceny – 732,00 zł, ogłoszenie w prasie informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości – 61,00 zł),*

- sprzedaży działek nr 4411/5, 6795/3, 4397/1 w trybie bezprzetargowym. W protokole rokowań z dnia 16 grudnia 2011 r. zobowiązano nabywcę nieruchomości do zapłaty najpóźniej w dniu zawarcia aktu notarialnego kwoty 3.464,50 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży (koszty wyceny – 615,00 zł, podział działek – 2.829,00 zł, ogłoszenie w prasie informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości – 20,50 zł),
- sprzedaży działek nr 6733/3, 6733/5, 6673/7 w trybie bezprzetargowym. W protokole rokowań z dnia 21 grudnia 2012 r. zobowiązano nabywcę nieruchomości do zapłaty najpóźniej w dniu zawarcia aktu notarialnego kwoty 301,35 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży (koszty wyceny – 239,85 zł, ogłoszenie w prasie informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości – 61,50 zł),
- sprzedaży działki o nr 4782/4 w trybie przetargu pisemnego ograniczonego. W protokole uzupełniającym z przetargu z dnia 27 października 2010 r. zobowiązano nabywcę nieruchomości do zapłaty najpóźniej w dniu zawarcia aktu notarialnego kwoty 791,90 zł tytułem zwrotu kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży (koszty wyceny – 366,00 zł, ogłoszenie w prasie informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości – 120,90 zł).

Z tytułu zwrotu kosztów poniesionych w związku z przygotowaniem ww. nieruchomości do sprzedaży Gmina Porąbka wystawiała odrębne faktury VAT.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.), gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej. Stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy wójt zapewnia wycenę tych nieruchomości. Zgodnie art. 97 ust. 1 ww. ustawy podziału nieruchomości dokonuje się na wniosek i koszt osoby, która ma w tym interes prawny. Ponadto, w obowiązującym stanie prawnym brak podstaw do obciążania nabywcy kosztami ogłoszenia.

Powyższe protokoły stanowiące podstawę do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości podpisał w imieniu Gminy Porąbka p. Czesław Bulka – Wójt Gminy Porąbka.

Wniosek nr 1

Zaprzestać warunkowania zawierania umów sprzedaży nieruchomości wpłaceniem do dnia zawarcia aktu notarialnego kwot z tytułu zapłaty za opracowanie operatów szacunkowych oraz z tytułu ewentualnego opracowania projektu podziału nieruchomości przeznaczonej do zbycia stosownie do art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1, art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.), mając na uwadze art. 254 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W umowach najmu zawartych w 2014 r. z podmiotami prowadzącymi niepubliczne przedszkola nie określono stawki czynszowej dla gruntu. Działaniem powyższym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych są

obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.), źródłami dochodów jednostek samorządu terytorialnego są wpływy z majątku gminy; zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2013 r. poz. 885) wójt gminy wykonuje czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzi windykację tych należności.

W trzech umowach najmu z dnia 8 lipca 2014 r., jakie Gmina Porąbka zawarła z podmiotami na prowadzenie niepublicznych przedszkoli, przedmiot umów obejmował oprócz lokali użytkowych również grunty. W umowie Nr IGK-IV.7151.1.3.2014 powierzchnia oddanego w najem gruntu obejmowała 874 m², w umowie Nr IGK-IV.7151.1.2.2014 – 924 m², natomiast w umowie Nr IGK-IV.7151.1.4.2014 powierzchnia wynajmowanego gruntu nie została wskazana.

Ustalony w umowach czynsz najmu nie obejmował wynagrodzenia za udostępniania najemcom gruntu. Z wykazów lokali użytkowych przeznaczonych do dzierżawy wynika, że stawka czynszu najmu została ustalona za jeden metr kwadratowy powierzchni użytkowej lokali. Przemnożenie ww. stawki przez powierzchnię wynajmowanych lokali ustalało wskazany w umowach czynsz najmu.

Umowy najmu w imieniu Gminy Porąbka zostały podpisane przez p. Czesława Bułkę – Wójta Gminy Porąbka.

Wniosek 2

Podjąć działania mające na celu uwzględnienie w umowach najmu lokali użytkowych przeznaczonych na działalność niepublicznych przedszkoli odpłatności za grunt udostępniony najemcom mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115 z późn. zm.)

W zakresie podatku od nieruchomości:

- W sporządzonych w latach 2010 - 2014 deklaracjach na podatek od nieruchomości w zakresie nieruchomości, które stanowią własność Gminy Porąbka, nie zostały ujęte nieruchomości nabyte przez Gminę Porąbka od Skarbu Państwa na podstawie aktu notarialnego numer 4625/2008 z dnia 31 lipca 2008 r., tj. grunty zabudowane położone w Porąbce Kozubniku, o łącznej powierzchni – 60.207m².

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm., Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2014 r. poz. 849), podatnikami podatku od nieruchomości są osoby prawne będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych.

W myśl art. 6 ust. 9 pkt 1 oraz art. 6 ust. 10 ww. ustawy, osoby prawne, są obowiązane: składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego

wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. Obowiązek składania informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, o którym mowa w ust. 6 i w ust. 9 pkt 1, dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień na mocy przepisów niniejszej ustawy.

Skutkiem powyższego było nieprawidłowe sporządzanie w latach 2010 - 2011 rocznych sprawozdań Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy oraz sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w związku z zaniżeniem skutków zwolnienia w podatku od nieruchomości wprowadzonych w latach 2010 - 2011 uchwałami Rady Gminy Porąbka. Przyczyną nieprawidłowości było zaniechanie wyliczenia skutków ww. zwolnienia dla nieruchomości nabytych przez Gminę Porąbka w dniu 31 lipca 2008 r.

Powyższe było niezgodne z zasadami sporządzania ww. sprawozdań określonymi w § 3 ust. 1 pkt 10 oraz § 7 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej w sposób następujący: w kolumnie „skutki udzielonych ulg i zwolnień” wykazuje się (bez ulg i zwolnień ustawowych) skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami rad gmin na podstawie ustawowych upoważnień. Zgodnie z § 7 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiących załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia w sprawozdaniach z wykonania dochodów podatkowych kwoty dotyczące skutków udzielonych ulg, zwolnień obliczonych za okres sprawozdawczy, powinny być zgodne z odpowiadającym tym kwotom skutkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego odpowiednio do przepisów rozporządzenia.

Zgodnie z treścią ww. aktu notarialnego nieruchomości nie stanowią nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, nie są i nie mogą być użytkowane rolniczo, stanowią część terenu byłego ośrodka wczasowego i są zabudowane budynkami (w akcie notarialnym podano kubaturę budynków, a nie podano powierzchni budynków) „Kamieniółom”, „Kiczora”, „Sosna”, „Szalas”, Dom Pracy Dydaktyczno-Szkoleniowej „Dom Narciarza”, „Ania”. W § 3 pkt 2 ww. umowy zapisano, że obiekty budowlane poza budynkami „Sosna”, „Szalas”, „Ania” są całkowicie zdewastowane.

Inspektor ds. obiektów komunalnych, pracownik Referatu Spraw Gospodarczych i Zamówień Publicznych, wyjaśniła kontrolującym m.in., że w sporządzonych deklaracjach w latach 2010 - 2014 nie zostały ujęte grunty nabyte przez Gminę Porąbka na podstawie aktu notarialnego Repetytorium A numer 4625/2008 z dnia 31 lipca 2008 r., ponieważ nie była w posiadaniu ww. dokumentów.

Natomiast inspektor ds. Gospodarki Mieniem wyjaśniła m.in.: każdorazowo po sporządzonym akcie notarialnym, wydanej decyzji komunalizacyjnej lub decyzji Wójta Gminy dotyczącej podziału nieruchomości i przejęcia działki na mienie, sporządzam informacje do księgowości o przejęciu na mienie komunalne opisując numer działki, użytek. Budynki opisane zostały w protokole rokowań z czerwca 2008 r. jako całkowicie

zdeństowane, w związku z czym prawdopodobnie dlatego nie zostały dla nich sporządzone deklaracje.

Deklaracje podatkowe podpisywali (jako osoby odpowiedzialne za ich wypełnienie) pracownicy Urzędu Gminy w Porąbce, Referatu Inwestycji i Gospodarki Komunalnej, Referatu Spraw Gospodarczych i Zamówień Publicznych.

Wniosek 3

Sporządzić korekty deklaracji w zakresie nieruchomości, które stanowią własność Gminy Porąbka, a nie zostały oddane w posiadanie innym podmiotom za lata 2010 - 2014, obliczyć i prawidłowo ustalić wysokość skutków zwolnienia w podatku od nieruchomości udzielonych dla nieruchomości gminnych oraz wykazać skutki zwolnienia w sprawozdaniach Rb-27S, Rb-PDP, mając na uwadze art. 3 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 9, ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849), § 3 ust. 1 pkt 10, pkt 12 oraz § 8 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119).

W zakresie dotacji:

- *W latach 2013 - 2014 finansowano bezpośrednio z budżetu Gminy Porąbka koszty utrzymania użyczonych czterem klubom sportowym nieruchomości gminnych oraz wydatki związane z przewozem zawodników na zawody sportowe. Na podstawie umów użyczenia Gmina Porąbka udostępniła w nieodpłatne używanie Klubowi Sportowemu „Soła” Kobiernice, Ludowemu Klubowi Sportowemu „Groń” Bujaków, Ludowemu Klubowi Sportowemu „Czaniec”, Ludowemu Klubowi Sportowemu „Zapora” w Porąbce nieruchomości na prowadzenie działalności statutowej. W treści umów kluby zobowiązały się do bieżącego utrzymania oraz wszelkich drobnych napraw przedmiotu użyczenia. Poniesione z budżetu Gminy Porąbka wydatki związane z utrzymaniem ww. nieruchomości dotyczyły m.in. mediów, środków czystości, paliwa do kosiarki. Ogółem poniesiono z tego tytułu koszty w kwocie 201.439,56 zł. Działaniem tym naruszono art. 713 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2014 r. poz. 121), który stanowi, że użyczający ponosi koszty utrzymania, tj. wydatki i nakłady pozwalające zachować rzecz w stanie niepogorszonym, utrwalającym jej właściwości i przeznaczenie rzeczy używanej i nie może żądać zwrotu kosztów od użyczającego. Naruszono tym również art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885), w myśl którego jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków oraz art. 221 ust. 1 i 2 tej ustawy, na podstawie którego podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań a zlecenie zadań i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego o wolontariacie.*

Przepis art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857 z późn. zm.) stanowi, że klub sportowy, działający na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, nie działający w celu osiągnięcia zysku, może otrzymywać dotację celową z budżetu tej jednostki, z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku.

Za całość gospodarki finansowej jednostki odpowiadał p. Czesław Bułka – Wójt Gminy Porąbka.

Wniosek 4

Zorganizować wydatkowanie środków publicznych na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu w taki sposób aby nie finansować bezpośrednio z budżetu gminy zadań realizowanych przez kluby sportowe, z uwzględnieniem art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857 z późn. zm.), art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.), a także art. 221 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) oraz art. 713 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *W jednostce Urząd Gminy Porąbka na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz 31 grudnia 2013 r. w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej nieprawidłowo wykazano saldo konta 909 – „Rozliczenia międzyokresowe” tzw. „per saldem”. Na koniec roku budżetowego 2012 r. i 2013 r. skompensowano przychody i koszty stanowiące wydatki i dochody przyszłych okresów.*

W myśl art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.

Przyczyną nieprawidłowości było zaniechanie prowadzenia ewidencji analitycznej do konta 909 według tytułów, co było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 289) oraz opisem konta w zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 47/2012 Wójta Gminy Porąbka z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia zakładowego planu kont dla Urzędu Gminy Porąbka z późn. zm. W myśl powyższych przepisów, konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260), a na stronie Ma przychody finansowe

stanowiące dochody przyszłych okresów (np.: subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego). Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 909 powinna umożliwić ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów. Konto 909 może wykazywać saldo Wn i Ma.

W trakcie kontroli zaprowadzono ewidencję analityczną do konta 909.

Ewidencję księgową do konta budżetu 909 prowadził Inspektor ds. Płac i Księgowości Budżetowej Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

- *Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Porąbka w 2013 r., w 2014 r., wykazano stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień zamknięcia, tj. 31 grudnia 2012 r. oraz 31 grudnia 2013 r., czym naruszono art. 5 ust. 1 art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).*

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wykazane w księgach rachunkowych na dzień zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.

Powyższe dotyczyło następujących kont: 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 225 – „Rozrachunki z budżetami”, 229 – „Pozostałe rozrachunki publiczno-prawne”, 231 – „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, 240 – „Pozostałe rozrachunki”, 800 – „Fundusz jednostki”, 860 – „Wynik finansowy”.

Według wyjaśnień p. Urszuli Legut – Skarbnika Gminy Porąbka zaistniała różnica wynikała z uwarunkowań technicznych funkcjonowania programu księgowego.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu Gminy Porąbka należały do zakresów obowiązków pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

Wniosek nr 5

Wprowadzić do ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Porąbka 2015 r. bilans otwarcia kont, zgodnie z danymi wynikającymi z bilansu zamknięcia tych kont wg stanu na 31 grudnia 2014 r., stosownie do wymogów art. 5 ust. 1 oraz art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej konta 909 według tytułów, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289) oraz opisem konta w zakładowym planie kont.

- W 2013 r. nieterminowo regulowano zobowiązania z tytułu dostaw i usług, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Powyższe dotyczyło zobowiązań wobec Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. oraz Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. wynikających z 6 faktur VAT na łączną kwotę 102.552,67 zł. Opóźnienia w spłacie ww. zobowiązań wynosiły od 1 do 15 dni. Za nieterminowe regulowanie zobowiązań Urząd Gminy Porąbka zapłacił odsetki za zwłokę w łącznej kwocie 52,27 zł. Powstanie zobowiązań wynikało z opóźnienia w dostarczaniu faktur do Referatu Finansowego z Referatu Spraw Gospodarczych i Zamówień oraz Referatu Inwestycji i Mienia Komunalnego. W trakcie trwania kontroli zarządzeniem Nr 203/2014 Wójta Gminy Porąbka z dnia 7 listopada 2014 r. uszczegółowiono przepisy wewnętrzne dotyczące terminu przekazywania dokumentów księgowych do komórki księgowości, zgodnie z którymi przekazywanie rachunków i faktur do komórki księgowości ma nastąpić najpóźniej na dwa dni robocze przed ostatecznym terminem zapłaty. Ponadto, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań zaksięgowano na koncie 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe”, zamiast na koncie 751 – „Koszty finansowe”. Powyższe było niezgodne z zasadami ujmowania zdarzeń określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. i Dz. U. z 2013 r., poz. 289). Zgodnie z ww. rozporządzeniem, do ewidencji kosztów finansowych służy konto 751 – „Koszty finansowe”. Na stronie Wn konta 751 ujmuje się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, odsetki od obligacji, odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań, z wyjątkiem obciążających środki trwale w budowie, odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu operacji finansowych, dyskonto przy sprzedaży weksli, czeków obcych i papierów wartościowych, ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem obciążających środki trwale w budowie. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 751 powinna zapewnić wyodrębnienie w zakresie kosztów operacji finansowych naliczone odsetki od pożyczek i odsetki za zwłokę od zobowiązań. Powyższe zasady uregulowano również w zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 47/2012 Wójta Gminy Porąbka z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia zakładowego planu kont dla Urzędu Gminy Porąbka z późn. zm.

Zadania w zakresie prowadzenia obsługi ksiąg rachunkowych wykonywali pracownicy Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

Opracowywanie projektów zarządzeń Wójta w sprawach z zakresu kontroli i obiegu dokumentów finansowych w Urzędzie oraz innych w zakresie finansowym należało do p. Urszuli Legut – Skarbnika Gminy Porąbka. Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Porąbka był p. Czesław Bulka – Wójt Gminy Porąbka.

- *W 2014 r. na wnioski pracowników Urzędu Gminy Porąbka wypłacono zaliczki na poczet wynagrodzeń, a następnie pobraną zaliczkę potrącano z najbliższego wynagrodzenia. W przepisach wewnętrznych funkcjonujących w Urzędzie Gminy Porąbka nie uwzględniono „zaliczki na poczet wynagrodzeń”. W trakcie kontroli uszczegółowiono przepisy dotyczące pobierania zaliczek na poczet przyszłego wynagrodzenia - zarządzeniem Nr 230/2014 Wójta Gminy Porąbka z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie: dokonania zmian w instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Porąbka. Opracowywanie projektów zarządzeń Wójta w sprawach z zakresu kontroli i obiegu dokumentów finansowych w Urzędzie oraz innych w zakresie finansowym należało do p. Urszuli Legut – Skarbnika Gminy Porąbka.*

Wniosek nr 6

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Urzędu Gminy Porąbka, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Wniosek nr 7

Ujmować operacje dotyczące kosztów finansowych na koncie 751 – „Koszty finansowe”, stosownie do zasad jego funkcjonowania określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. z 2013 r., poz. 289).

W zakresie sprawozdawczości:

- *W latach 2012 - 2013 w rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w kolumnie „Dochody otrzymane” w dziale 758 – „Różne rozliczenia”, rozdziale 75801 – „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego”, § 292 – „Subwencje ogólne z budżetu państwa” wykazano otrzymaną w 2012 r. subwencję oświatową w kwocie innej niż wynikało to z ksiąg rachunkowych organu oraz wpływu środków z tego tytułu na bankowy rachunek budżetu. Naruszono tym § 3 ust. 4 pkt 3 załącznika nr 39 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103). Zgodnie z przepisem, w kolumnie „Dochody otrzymane” wykazuje się kwoty subwencji ogólnej, które wpłynęły na rachunek bankowy jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym. Zgodnie § 6 ust. 1 pkt 1, § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia, sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ksiąg rachunkowych; kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.*

W trakcie kontroli stwierdzono:

- z ewidencji księgowej konta 133 wynikało, że w 2012 r. na rachunek budżetu wpłynęła subwencja oświatowa w wysokości 11.294.704,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-27S jako dochody otrzymane wykazano kwotę 11.286.300,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 8.404,00 zł,

- z ewidencji księgowej konta 133 wynikało, że w 2013 r. na rachunek budżetu wpłynęła subwencja oświatowa w wysokości 11.287.017,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-27S jako dochody otrzymane wykazano kwotę 11.256.347,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 30.670,00 zł.

Sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2012 r. (korekta nr 1) zostało podpisane przez p. Urszulę Legut – Skarbnika Gminy Porąbka oraz przez p. Kazimierza Gałuszkę – Sekretarza Gminy Porąbka. Sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 r. zostało podpisane przez: p. Urszulę Legut – Skarbnika Gminy Porąbka oraz p. Czesława Bułkę – Wójta Gminy Porąbka.

Powyższe sprawozdania zostały sporządzone przez Inspektora ds. Plac Księgowości Budżetowej Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119), § 3 ust. 4 pkt 3 instrukcji stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- Zaniechano wykazania w sprawozdaniach kwartalnych Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2010 r. oraz na koniec I, II, III kwartału 2011 r. w części A, w pozycji N.2.2. „pożyczki długoterminowe” wartości udzielonej w 2010 r. pożyczki na rzecz Gminnego Ośrodka Kultury w Porąbce na podstawie umowy pożyczki z dnia 1 września 2010 r. w kwocie 402.025,34 zł wynikającej z ewidencji księgowej do konta 250 – „Należności finansowe”.*

Powyższe naruszyło § 2 ust. 2, § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247) oraz § 14 pkt 6 załącznika nr 9 do ww. rozporządzenia. W myśl powyższych przepisów podstawą sporządzenia sprawozdań z operacji finansowych są: ewidencja księgowa jednostki, sprawozdania lub inne wiarygodne dokumenty poświadczające istnienie danego zobowiązania lub należności. Sprawozdanie jednostkowe są sporządzane przez kierownika jednostki sporządzającej takie sprawozdanie na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki. Natomiast w części A, w pozycji N.2.2. ww. sprawozdania prezentowane są należności rozumiane jako wartość długoterminowych należności wynikających z udzielonych pożyczek, o pierwotnym terminie spłaty dłuższym niż rok.

Ponadto, w myśl § 10 ust. 4 niniejszego rozporządzenia sprawozdania należy sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania za Rb-N za IV kwartał 2010 r. oraz za I, II kwartał 2011 r. podpisali p. Czesław Bulka – Wójt Gminy Porąbka oraz p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka, natomiast sprawozdanie Rb-N za III kwartał 2011 r. podpisali: p. Kazimierz Galuszka – Sekretarz Gminy oraz Zastępca Skarbnika Gminy Porąbka.

Dane konieczne do sporządzenia ww. sprawozdań, przygotował Inspektor ds. księgowości budżetowej Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowego wykazywania danych dotyczących udzielonych pożyczek w sprawozdaniach Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 2 ust. 2, § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) oraz § 14 pkt 6 instrukcji stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *W bilansach z wykonania budżetu Gminy Porąbka sporządzonych na dzień 31 grudnia 2011r., 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2013 r. nie wykazano zobowiązań finansowych w pozycji „Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)”, a zobowiązania krótkoterminowe wykazano jako zobowiązania długoterminowe. Powyższe było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 289). Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy o rachunkowości, przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub część tych pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Natomiast zgodnie z § 17 ust. 6 ww. rozporządzenia z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządza się bilans zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 9 do rozporządzenia.*

Zgodnie z zestawieniem sporządzonym w trakcie kontroli przez Skarbnika Gminy, zobowiązania finansowe krótkoterminowe na koniec poszczególnych lat wynosiły:

- na dzień 31 grudnia 2011 r. - 1.094.776,00 zł,*
- na dzień 31 grudnia 2012 r. - 1.406.649,00 zł,*
- na dzień 31 grudnia 2013 r. - 1.220.000,00 zł.*

Bilanse z wykonania budżetu za lata 2011 -2013 podpisali p. Czesław Bulka – Wójt Gminy Porąbka oraz p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

Wniosek nr 10

Sporządzając bilans z wykonania budżetu Gminy Porąbka, przestrzegać prawidłowego podziału zobowiązań z tytułu kredytów na krótkoterminowe i długoterminowe, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289).

- *W sprawozdaniu Rb-ST rocznym o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2012 r., wykazano dane w zakresie zgromadzonych na rachunkach bankowych środków pieniężnych, niezgodnie z zasadami sporządzania tego sprawozdania, określonymi w § 15 Instrukcji do sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).*

Zgodnie z przytoczonym przepisem w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, zgodnych z zapisami w księgowości banku.

W przedmiotowym sprawozdaniu wykazano nie tylko stan środków pieniężnych na rachunku budżetu, ale także stan środków na rachunku bankowym jednostki organizacyjnej. W pozycji I ww. sprawozdania: „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazano na koniec 2012 r. kwotę 1.089.398,29 zł, w tym środki pozostające na rachunku bankowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Porąbce, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. w wysokości 3.508,78 zł.

Sprawozdanie Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2012 r. zostało podpisane przez p. Czesława Bułkę – Wójta Gminy Porąbka oraz p. Urszulę Legut – Skarbnika Gminy Porąbka.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Porąbka w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego, stosownie do § 22 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014, poz. 119), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie długu jednostki samorządu terytorialnego:

- *W latach 2012 - 2013 Gmina Porąbka zawarła umowy o kredyt w rachunku bieżącym, w których upoważniono Bank Spółdzielczy z siedzibą w Porąbce, do dysponowania*

rachunkiem bankowym Gminy. Naruszono tym art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), zgodnie z którym w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.

Nieprawidłowość dotyczyła:

- *umowy Nr 824/20/12/Rb zawartej w dniu 27 lipca 2012 r., na podstawie której Bank udzielił Kredytobiorcy kredytu krótkoterminowego przeznaczonego na pokrycie występującego w ciągu roku niedoboru budżetu jednostki samorządu terytorialnego w maksymalnej kwocie 500.000,00 zł,*
- *umowy Nr 824/1/13/Rb zawartej w dniu 18 stycznia 2013 r., na podstawie której Bank udzielił Kredytobiorcy kredytu krótkoterminowego przeznaczonego na pokrycie występującego w ciągu roku niedoboru budżetu jednostki samorządu terytorialnego w maksymalnej kwocie 1.500.000,00 zł.*

Zgodnie z § 8 ust. 1 i § 10 ust. 1 i ust. 2 ww. umów:

Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu, a także innych związanych z kredytem należności stanowi: weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bankowym nr 49 (...) należącym do Gminy Porąbka.

Niespłaconą w terminie kwotę kredytu Bank w dniu następnym po wyznaczonym terminie spłaty, przenosi na rachunek zadłużenia przeterminowanego i przystępuje do jej ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy. Niespłacone w terminie odsetki od kredytu Bank ewidencjonuje na rachunku niespłaconych należności z tytułu odsetek i przystępuje do jej ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy."

Umowy o kredyt w rachunku bieżącym w imieniu Gminy Porąbka podpisał p. Czesław Bulka – Wójt Gminy Porąbka przy kontrasygnacie p. Urszuli Legut – Skarbnika Gminy Porąbka.

Wniosek nr 12

Ustanawiać prawne zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym zgodnie z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie rozliczenia z jednostkami organizacyjnymi:

- *W latach 2011 - 2014 (do dnia kontroli) zaniechano prowadzenia ewidencji księgowej do konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” dla jednostek budżetowych Gminy Porąbka, co było niezgodne zasadami funkcjonowania ww. konta, określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 289).*

Zgodnie z określonym w załączniku Nr 2 do ww. rozporządzenia, opisem do planu kont, konto 222 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody

budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe, w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 901. Na stronie Ma konta 222 ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek budżetu, dokonane przez jednostki budżetowe, w korespondencji z kontem 133. Ewidencję szczegółową do konta 222 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych.

Powyższe było również niezgodne z postanowieniami zakładowego planu kont, przyjętego zarządzeniami Wójta Gminy Porąbka: Nr 2/08 z dnia 28 maja 2008 r., Nr 17/2011 z dnia 7 lutego 2011 r. ze zmianami, Nr 47/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. ze zmianami. Zgodnie z treścią załącznika Nr 3 do ww. zarządzeń „Wykaz kont analitycznych do kont syntetycznych budżetu gminy”, konto 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” prowadzi się wg jednostek budżetowych.

W ramach konta budżetu 222 prowadzono wyłącznie ewidencję rozliczeń z tytułu dochodów realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce i przez Urząd Gminy w Porąbce.

W latach 2010 - 2014 jednostki oświatowe uzyskały dochody budżetowe, pochodzące z wpływów z odszkodowań, zwrotów kosztów sądowych, opłat za świadczenia przedszkolne, opłat manipulacyjnych, żywienia, wynajmu sali.

Dochody z ww. tytułów za okres od 2010 r. do 31 października 2014 r. wyniosły 2.897.051,50 zł.

Dochody te wpływały bezpośrednio na rachunek bankowy dochodów Urzędu Gminy Porąbka, bądź były wpłacane do Kasy Urzędu Gminy w Porąbce przez pracowników jednostek oświatowych, którzy przyjmowali wpłaty rodziców na kwitariusze przychodowe na podstawie upoważnień wydanych przez Skarbnika Gminy.

Dochody te były ewidencjonowane w budżecie na koncie 133 – „Rachunek budżetu” w korespondencji z kontem 222-001, dotyczącym Urzędu Gminy Porąbka.

W związku z powyższym dochody uzyskiwane przez jednostki oświatowe nie były ewidencjonowane w tych jednostkach, w konsekwencji jednostki nie sporządzały sprawozdań jednostkowych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej.

Zgodnie z § 4 pkt 3 lit. b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), a następnie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119) do sporządzania i przekazywania sprawozdań w imieniu jednostki są obowiązani kierownicy jednostek organizacyjnych podległych jednostkom samorządu terytorialnego. Ponadto, w myśl § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 3 lutego 2010 r. sprawozdania jednostkowe sporządzane są przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ksiąg rachunkowych.

W myśl art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Ponadto zgodnie z art. 53 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) kierownik jednostki sektora finansów publicznych, jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, a określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej może powierzyć wyłącznie pracownikom jednostki.

W Gminie Porąbka obsługę finansowo-księgową, rachunkową oraz kasową jednostek oświatowych prowadzi Gminny Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli w Porąbce na podstawie statutu zatwierdzonego uchwałą Nr XXX/192/05 Rady Gminy Porąbka z dnia 30 czerwca 2005 r. z późn. zm.

Prowadzenie ewidencji dochodów w Urzędzie Gminy Porąbka należało do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Urszula Legut – Skarbnik Gminy Porąbka.

Wniosek Nr 13

Podjąć działania zmierzające do zapewnienia możliwości wykonywania obowiązków w zakresie gospodarki kasowej jednostek budżetowych przez kierowników tych jednostek, ujmowania w księgach rachunkowych wszystkich zdarzeń gospodarczych, w tym uzyskanych dochodów, sporządzania sprawozdań Rb-27S, mając na uwadze art. 11, art. 53 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zasady funkcjonowania konta 222, określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2013 r. poz. 289) oraz zakładowym planie kont, przyjętego zarządzeniem Wójta Gminy Porąbka Nr 47/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r., § 4 pkt 3 lit. b, § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119).

W zakresie wynagrodzeń:

- *W latach 2013 - 2014 trzem pracownikom Urzędu Gminy Porąbka nieterminowo wypłacono nagrody jubileuszowe, czym naruszono art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r., Nr 223 poz. 1458 z późn. zm., Dz. U. z 2014 r. poz. 1202), w związku z § 8 ust. 1 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1050 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami pracownik samorządowy nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody. Nagrodę jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody. Ponadto, było to niezgodne z treścią § 19 pkt 6 załącznika do zarządzenia Nr 36/09 Wójta Gminy Porąbka z dnia 4 maja 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Porąbka na podstawie umowy o pracę, zgodnie z którą wypłata nagrody jubileuszowej następuje z urzędu, tj. bez wniosku pracownika, niezwłocznie po nabyciu do niej prawa.*
- W przedmiotowych przypadkach wypłaty nagród jubileuszowych nastąpiły pomiędzy 20 a 23 dniem po dniu następującym po terminie nabycia przez pracowników prawa do tej nagrody.*

Z wyjaśnień Inspektora ds. kadr Urzędu Gminy Porąbka wynika, iż powyższe wynikało ze stosowanej w Urzędzie Gminy Porąbka praktyki, zgodnie z którą wypłaty nagród jubileuszowych przysługujących w danym miesiącu dokonuje się wraz z wypłatą wynagrodzenia za pracę.

Przyczyną nieprawidłowości było nieterminowe przygotowywanie projektów pism w sprawie przyznawania nagród jubileuszowych przez Inspektora ds. kadr, nad którym nadzór sprawował p. Czesław Bułka – Wójt Gminy Porąbka.

Wniosek nr 14

Przestrzegać w Urzędzie Gminy Porąbka zasad dotyczących terminu wypłaty nagród jubileuszowych, stosownie do wymogów określonych w § 8 ust. 1 i ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1050 z późn. zm.) oraz w § 19 pkt 6 załącznika do zarządzenia Nr 36/09 Wójta Gminy Porąbka z dnia 4 maja 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Porąbka.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Z-ca PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Krzysztof Róg